

INCA REVISTA

Número 35

ABRIL 1994

Preu 250 Pessetes

PASSEJADA PER INCA

SUMARI

Pàg. 3.....	EDITORIAL
Pàg. 4.....	PRESENTACIÓ DEL LLIBRE: ITINERARIS URBANS PER LA CIUTAT D'INCA
Pàg. 7.....	PERSPECTIVA DE PRONOMS, D'AINA FERRER TORRENS
Pàg. 8.....	L'ESCOLANIA DE LLUC I EL SEU TARANNA
Pàg. 11.....	NA CATALINA SALAS, ARTISTA INQUERA
Pàg. 14.....	ACTIVITATS DE L'O.C.B. D'INCA
Pàg. 17.....	CA NOSTRA
Pàg. 19.....	UN ARXIDUC A MALLORCA
Pàg. 22.....	DESPLEGLABLE D'INFORMACIÓ INQUERA
Pàg. 23.....	PER CAMINS I TORRENTERES
Pàg. 24.....	COMPETÈNCIES EDUCATIVES
Pàg. 25.....	PREVENCIÓ D'INCENDIS
Pàg. 27.....	UN NOU MODEL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL
Pàg. 29.....	RACÓ DE CUINA

INCA REVISTA

OBRA CULTURAL BALEAR

Delegació d'Inca
Carrer Vidal, 5 entresol

Apartat 156
7300 INCA

DIPÒSIT LEGAL PM 451-1986
IMPRESSIÓ: **T**

Tirrena S.A., Pintor Juan Gris
Tel. 55 52 12. - Manacor

La responsabilitat dels articles signats recau
únicament damunt els seus autors.

Apartat 156
7300 INCA

INCA REVISTA

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

A 5 NÚMEROS

Nom:

Carrer:

Barriada:

Codí Postal - Població:

- ☐ Rebre els 5 números per 1.000 pessetes
☐ Contractar publicitat
☐ Fer-me soci de l'OCB (inclou la subscripció)
☐ Col·laborar en la seva redacció

Entitat bancària Suport

Compte mín.

Títol:

Signatura

EDITORIAL

El passat dia 22 de març, a l'assemblea general, fou elegida la nova junta directiva de la Delegació a Inca de l'OCB.

Complim enguany els vint anys de la constitució de la nostra delegació d'Inca. Després d'una anàlisi i valoració del treball al llarg d'aquestes dues dècades, així com també de la seva situació en el moment actual, creim que s'ha fet molt i que s'hauria pogut fer més. Després d'uns anys, previs a la mort d'el general Franco, en els quals quasi bé tots els socis de l'OCB eren considerats comunistes en un sentit totalment despectiu, tots érem lluitadors per la única causa de què el nostre poble recuperàs la seva identitat, cultura i llengua. Avui hem arribat a una situació democràtica en l'aspecte polític però no hem assolit encara una normalització i ús normal de la nostra llengua.

La nova junta s'ha proposat com a objectiu, que a la vegada és lema, el d'OBRIR-NOS, una sola paraula però que volem que sia realitat al llarg d'aquests dos anys que venen.

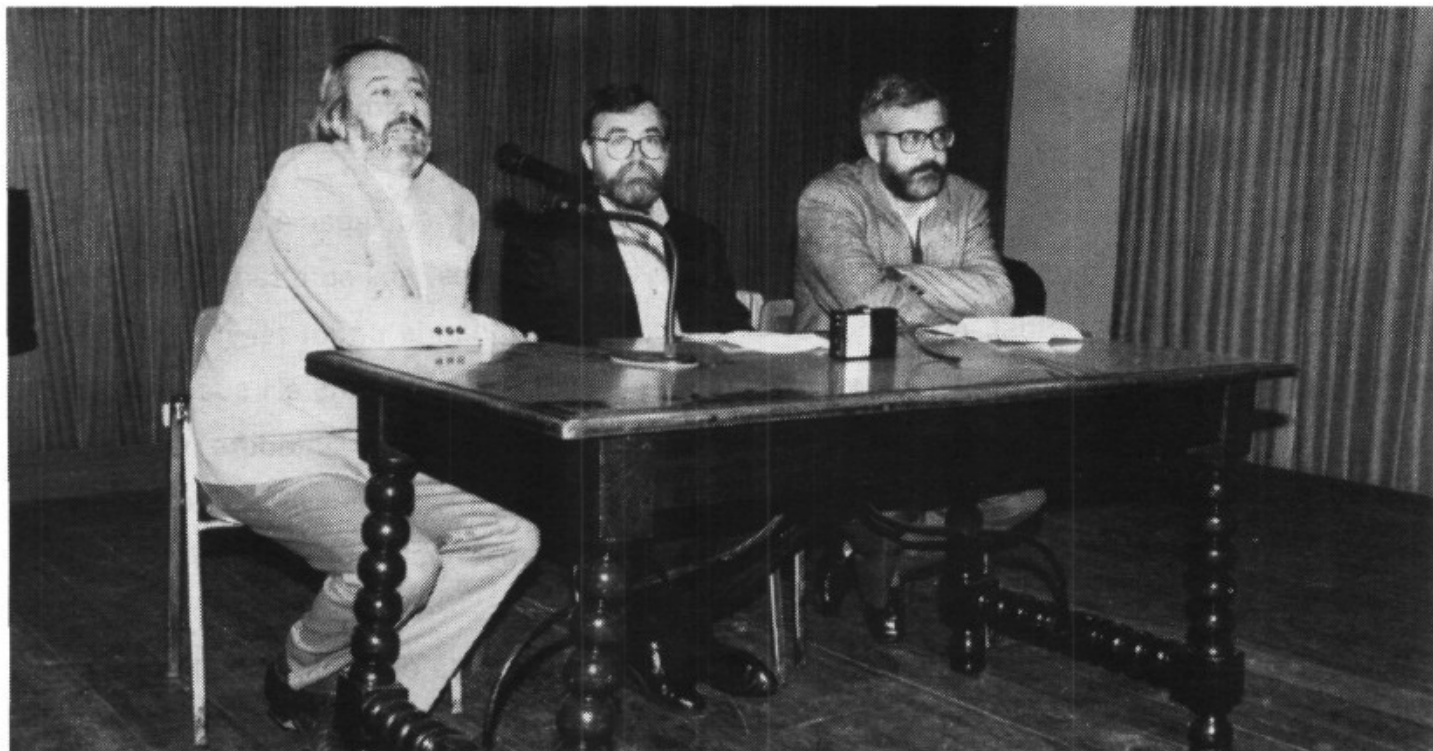
Sens dubte l'OCB, consolidada, ha arribat el moment d'acostar-la als ciutadans que encara no la coneixen o que no la coneixen bé. Hem pensat que la celebració d'aquests primers vint anys, poden ser un bon motiu per començar a recuperar la pròpia història a través de la gent que l'ha recolzada i de la que hi ha deixat, apart d'il·lusions i desencisos, un grapat d'hores de feina.

Això suposa un primer exercici intern que ens permet reobrir nous canals de relació i comunicació amb els associats que la conformen. Hi haurà durant tot l'any aconteixements i actes que poden propiciar aquests retrobaments. Vos convidam des d'ara a participar-hi, i vos demanam un poc més: que ho faceu amb l'espurna d'il·lusió dels que creim que encara queden moltes coses per dir i per fer. I que estan esperant que algú les digui i les faci.

Si no som capaços de donar aquesta primera passa i de retrobar el sentit de grup que s'enriqueix perquè camina junt, difícilment podrem arribar a transmetre allò que ens hem proposat.

Som conscients de què no serà fàcil. Tampoc esperam canvis immediats nio resultats espectaculars. El nostre serà un petit treball de cada dia que voldríem compartir amb vosaltres. Només juntant veus i forces serem capaços de mantenir les nostres arrels, canviar allò que manco ens agrada i oferir a tot aquell que ho desitgi el marc ample i acollidor d'una Entitat, pionera en la defensa de la llengua, la cultura i la pròpia identitat.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE: ITINERARIS URBANS PER LA CIUTAT D'INCA

El divendres, 28 de gener de 1994, al Casal de Cultura, va tenir lloc la presentació del llibre de Pere Rayó Bennàssar, *Itineraris urbans per la ciutat d'Inca*, editat per l'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament. A l'acte, que comptà amb una gran assistència, hi intervingueren, a més de l'autor, Damià Pons i Pons, redactor del pròleg i Bernat Amengual, president de l'Àrea d'Urbanisme.

INCA REVISTA reproduïx, a continuació, les paraules que pronuncià Pere Rayó, a la presentació del llibre:

"Bon vespre,

En primer lloc voldria agrair la vostra presència a aquest senzill acte de presentació del meu llibre "*Itineraris urbans per la ciutat d'Inca*" i molt especialment als professors, alumnes i ex-alumnes de l'Institut Berenguer d'Anoia, centre

on he treballat els darrers 18 anys. També, més particularment, vull donar les gràcies a Gabriel Pieras Salom, cronista oficial i responsable de l'Arxiu Municipal, per haver facilitat la meua tasca investigadora aquests anys passats, a l'amic Damià Pons i Pons, autor del pròleg i que ha participat en la presentació, a tot el personal de l'àrea de Cultura, Educació i Esports de l'Ajuntament que ha col·laborat en l'organització de l'acte i a l'àrea d'Urbanisme que ha fet possible la publicació.

L'objectiu primordial d'*Itineraris Urbans per la ciutat d'Inca* és fomentar el coneixement del patrimoni històric-artístic local a fi de conservar-lo. Avui, quasi tothom, té una certa consciència ecològica, la protecció de la naturalesa està de moda. Després de molts d'anys de lluita s'ha aconseguit que els ciutadans tenguin un cert

respecte per la naturalesa, en canvi quasi ningú defensa el patrimoni arquitectònic dels nostres pobles i ciutats, només ARCA (Associació per a la Revitalització dels Centres Antics) ha fet sentir la seva veu, concentrant gran part de les seves accions a la ciutat de Palma. La majoria de ciutadans troben normal que es tomin les cases velles i en el seu lloc es construeixin nous edificis d'habitatges, que es canviïn els elements tradicionals de fusta per altres d'alumini, que s'utilitzin rètols publicitaris de plàstic amb colors agressius i cridaners, que es col·loquin tendals que contrasten violentament amb alguns edificis històrics, que els fils d'electricitat i telèfon destrossin o tapin elements arquitectònics, que els senyals de tràfec es col·loquin a llocs poc adequats, com davant les façanes d'algunes cases senyoriales inqueres o, que els carrers més cèntrics estiguin plens de fils de ferro que els travessen, desbaratant la visió de la part superior de les façanes. La lluita per la defensa del patrimoni arquitectònic tot just acaba de començar i aquesta obra pretén donar a conèixer i contribuir a la defensa del valuós patrimoni històrico-artístic inquer.

El meu interès per aquest tema s'inicià l'any 1985. Aleshores, era regidor a l'Ajuntament d'Inca i s'estava elaborant el Pla General d'Ordenació Urbana i el Catàleg d'elements i edificis a protegir. Vaig intervenir molt directament en les reunions per decidir les obres a catalogar. En el projecte inicial hi figuraven 184 edificis i elements urbans, 34 de la ruralia i 26 del cementiri. La majoria de membres del consistori tenien molt poca consciència de la necessitat

urgentíssima de protegir i d'invertir en el patrimoni d'Inca. Un moment donat va aparèixer una llista d'edificis pre-catalogats d'interès que reduïa la protecció només a 31 obres, de les 184 inicials, essent, més de la meitat d'elles, arquitectura religiosa i molins, quedant l'arquitectura civil sense cap tipus de protecció, desapareixent els apartats dedicats a la ruralia i al cementiri. Finalment i, ho he de confessar, per aquest motiu vaig votar afirmativament el Pla General d'Ordenació Urbana, es va aprovar un Catàleg amb 107 edificis i elements urbans protegits. S'havia reduït el projecte primer en 77 obres, emperò es conservaren les mateixes a la ruralia i al cementiri. A aquest catàleg, que està vigent actualment, s'hi haurien d'afegir alguns edificis de valor, que no hi són degut a les influències polítiques que tenien, en aquells moments, els seus propietaris.

Mentrestant s'anaven tomant edificis emblemàtics per a la ciutat: el molí de l'Avinguda d'Alcúdia havia desaparegut de forma poc ortodoxa, l'antiga fàbrica de Cas Català a la Gran Via de Colom es tomava amb el permís municipal i en el seu lloc es construïa una gran casa d'habitatges. Posteriorment, desapareixia, a la plaça de l'aigua, l'antic triquet, devora Can Campos, tot i estar catalogat.

A partir de l'any 1985, he escrit més de vint articles, publicats a Inca Revista, Programes de festes, Última Hora, Balears i Diario de Mallorca, tots ells fent referència o donant a conèixer el patrimoni històrico-artístic inquer. A més, des del mes de setembre de 1992 al mes de juny de 1993 es va publicar, cada setmana, al Diario

de Mallorca la secció "Art als carrers d'Inca", que consistia en la fotografia d'un edifici d'interès acompanyada d'uns comentaris descriptius. L'atractiu que produí aquesta secció en alguns ciutadans d'Inca em va animar a dur endavant el projecte del llibre que ara teniu a les mans.

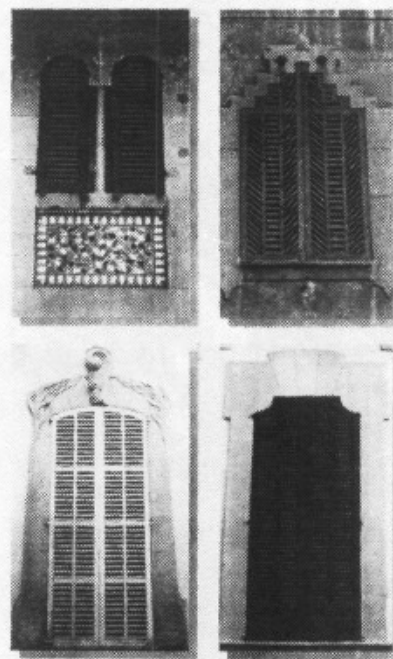
L'obra inclou dos itineraris que mostren més d'un centenar de llocs d'interès. Són fàcilment localitzables, mitjançant els dos plànols complets que hi ha abans de cada recorregut i els seixanta plànols de detall que acompanyen les fotografies dels edificis i obres més rellevants. Se n'han fet dos pensant en que, cada itinerari, es pugui recórrer en un matí o bé una tarda. No hi ha descrites totes les obres valuoses d'Inca, algunes es troben lluny dels recorreguts, d'altres estan situades a zones urbanes centríques amb un gran nombre d'edificis destacats i, per aquest motiu, n'he fet una selecció. Tampoc s'han inclòs els escassos edificis industrials d'una certa antiguitat que encara conserva Inca degut a que se situen enfora dels itineraris.

El llibre es basa, en part, en la investigació realitzada a l'Arxiu Municipal d'Inca sobre els expedients d'obres particulars i edificis públics de 1900 a 1950. A més es basa en la bibliografia consultada, sobretot en els apartats referits a arquitectura religiosa. I també, fonamentalment, en l'observació i la descripció personal, ja que d'una part considerable d'edificis no s'han trobat referències ni bibliogràfiques, ni d'arxiu.

Al final del llibre hi ha un vocabulari de termes artístics i tècnics que s'usen en el text, per tal de facilitar la lectura.

ITINERARIS URBANS PER LA CIUTAT D'INCA

Pere Rayó

Deixant de banda l'arquitectura religiosa, la més ben conservada i sens dubte, la més valuosa artísticament parlant, Inca conserva importants cases senyorials anteriors al segle XX. Entre elles destaquen, Can Siquier, Can Mora, Can Xesquet, Can Riera, Can Campos i Can Ripoll.

També hem de ressaltar els molins fariners que es troben situats a la part més elevada de la ciutat. Originàriament foren construïts a l'època medieval i sofriren importants transformacions en el segle XIX. Quasi tots ells han estat convertits en habitatges urbans i són una bona mostra d'arquitectura popular.

Els cellers, molt nombrosos a Inca, eren els edificis on s'elaborava i guardava el vi dins grans botes de fusta. La vinya era el principal conreu d'Inca fins que la plaga de la fil·loxera, a finals del segle XIX, provocà la seva substitució per

altres cultius. Entre els cellers que encara es conserven, transformats en restaurants, sobresurten: Can Amer, Can Ripoll i Sa Travessa, tots tres formats per una sala molt alta, coberta d'una embigada, que es troba per davall del nivell del carrer.

En el primer terç del segle XX, Inca s'enriqueix amb edificis que mostren les influències dels nous corrents arquitectònics de l'època, degut en gran part al procés d'industrialització. Tenen característiques modernistes Can Fluxà, Can Mir, Can Ramis, Can Amengual, Can Marquès, Can Janer i Can Florencio. El Cafè Mercantil és el millor exemple d'arquitectura racionalista inquera. En canvi, altres edificis

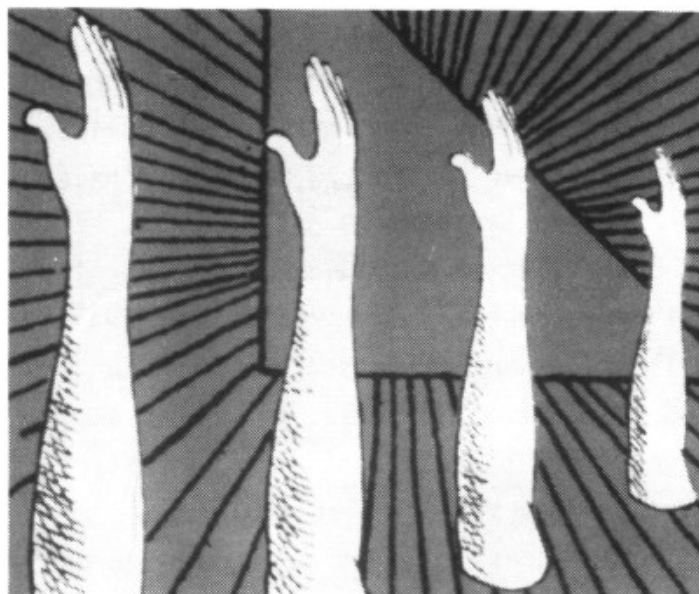
com Can Domingo, la Rectoria i el Centre Parroquial es caracteritzen per evocar el passat i adopten l'historicisme renaixentista. És en aquest període que a Inca hi treballen els arquitectes mallorquins més rellevants: Guillem Reynés, Jaume Alenyar, Josep d'Oleza, Francesc Roca, entre d'altres.

Per tot això, perquè la ciutat sigui coneguda pels seus propis habitants, per tots els malloquins i pels qui vulguin venir, perquè Inca deixi de ser la ciutat que no val la pena recórrer degut a la poca atracció que exerceix sobre els que ens visiten, perquè es possible, encara, atreure un turisme cultural, valia la pena escriure aquest llibre que avui presentam. Moltes gràcies."

PERSPECTIVA DE PRONOMS D'AINA FERRER TORRENS

Aquest llibre de poemes fou presentat a Inca, al Casal de Cultura, el 17 de febrer de 1994. L'acte fou organitzat pel grup Envit i en la presentació intervingueren Xavier Abraham i l'autora del poemari, Aina Ferrer.

Aina Ferrer va néixer a Inca l'any 1959. Va guanyar el Premi Ciutat d'Inca de Poesia 1988 amb l'obra *Exili per dues ales*, el Premi Vall d'Or de Poesia 1991 i el Premi LLunara de Poesia 1991, atorgat per l'Associació Cultural Fruits del Temps, amb l'obra *Perspectiva de Pronoms*. La publicació del llibre compta amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Elx.

L'ESCOLANIA DE LLUC I EL SEU TARANNÀ

Dos mots d'història

De tots és ben conegut el tarannà especial dels al·lots blaus de Lluç. Sens dubte l'Escolania de Lluç és una de les institucions més antigues de Mallorca. Les referències històriques que avui disposam ens fan saltar al s. XV. Gràcies a aquestes dades ens assebam que un minyó de Lluç, en Pere Garí, el 1485, arribà a ser prevere, després d'haver estudiat al Santuari.

Entrats en el s. XVI són abundants les notícies sobre l'ensenyament musical i literari rebut pels escolans de Lluç, a qui amb el pas del temps, el nostre poble els anomenà blauets per les característiques del seu vestit: blau i blanc.

Personatges il·lustres com Llorenç

Riber i altres anaren forjant la seva personalitat i el seu tarannà culte i religiós a l'escolania. Durant molts anys, també en el dia d'avui, el Santuari de Lluç ha estat una fita que ha enlluernat molts d'homes i dones que han estimat i continuen estimant la nostra cultura, la nostra fe i el nostre ser com a poble mallorquí.

L'Escolania i el cant

Al segle XVI ja trobam indicis dels primers escolanets de Lluç. Però fou el 1531 quan el Papa Climent VII atorgà una butlla en la qual aprovava uns estatuts que redactà el Prior Vaquer on s'establia els "al·lots blaus" perquè, com es feia a Montserrat, cantassin Missa a Nostra

Senyora de Lluc.

Aquests minyons foren educats en un aprenentatge musical tal que posteriorment, alguns d'ells esdevingueren veritablement homes importants en el camp de la música.

La música, des de sempre, ha estat la senyera que ha onejat amb més força i ha esdevingut el tret que ha caracteritzat els nins de Lluc, atès que la tasca més important dels blauets de Lluc és la de cantar a la Mare de Déu en nom de tot el poble de Mallorca.

També avui, els nins blaus, dues vegades cada dia, una el matí i l'altra l'horabaixa, s'afanyen per harmonitzar i elevar les seves veus cap al cel per pregar per a tots les homes de bona voluntat.

A aquesta Santa Casa arriben peregrins de totes les contrades del món per veure i sentir els al·lots blaus de Lluc. De vegades alguns d'ells, després d'escoltar les seves veus angelicals, queden bocabadats i se'n meravellen.

Un dels jorns en què els cants dels blauets té més força és el dia de matines. El nostre il·lustre Llorenç Riber, ja esmentat anteriorment, en la seva obra "La minyonia d'un infant orat", ens diu: *"Les matines de Lluc són famoses per tot Mallorca. Cantades per les veus blanques dels escolans, tenen un infantívol encís que no desdiu gens ni de la nit ni del misteri"*. Tanmateix el Nadal de Lluc té una especial significació. Les veus timbrades i brillants de la Sibilla i l'Àngel fan que tot l'ambient resta en una pau serena i sincera. Seguint Mossèn Riber: *"Avui sí que ens cal vetlar fins a*

mitjanit. Hem d'esperar que davalli la Rosada del cel i que pugi el Fruit de la terra. Hem d'esperar el càntic dels àngels i la meravella dels pastors. I tot això es compleix en punt de mitjanit".

L'Escolania de Lluc al llarg dels quasi cinc-cents anys de la seva història, s'ha esmerçat a educar musicalment els blauets. Així doncs, no s'ha de trobar gens estrany que dels al·lots blaus de Lluc, que tant s'han afanyat en l'estudi i el cant coral, després de deixar el Santuari corrin el bell camí de la música. Són molts els músics que començaren a cantar i a entonar les primeres notes musicals al costat de la Moreneta. I avui, llueixen el color blau i blanc dels seus vestits en el seu cor i el seus llavis, entonant himnes d'acció de gràcies per totes les contrades del món. Són molts els antics blauets que tenen una responsabilitat en el camp de la direcció coral, direcció orquestral, professors de música i instruments, etc. Lluc i l'Escolania, a més a més de ser la font on el poble mallorquí ha abeurat la seva espiritualitat religiosa i la seva identitat com a poble, possibilita una acurada educació musical, sense oblidar l'educació humanista pròpia de cada escola confessional.

L'Escolania avui

El col·legi "Escolania de Lluc" està format per 52 al·lots d'entre 8-14 anys d'edat de diversos indrets de l'illa. A l'escola de Lluc es continua treballant per formar i educar els homes de demà. Homes que estimin la nostra llengua, cultura, religió, tradicions, etc. en

definitiva, el nostre tarannà com a poble.

En aquesta institució, que sens dubte és la més antiga de Mallorca, no fa gaire celebrarem els cent anys de l'ensenyament secundari, no cal dir que la llengua vehicular és el català. Per espai de molts anys l'Escolania fou pionera en l'ensenyament en català, fins a tal punt que influí fortament a la resta de les escoles de Mallorca. Avui, moltes escoles de l'illa, no totes malauradament, fan tot l'aprenentatge o part d'ell en català.

Els blauets no sols estimen la nostra llengua, sinó que la volem aprendre a escriure i parlar bé. És curiós veure com entre ells es corregeixen els barbarismes i les paraules mal emprades.

L'Escolania, en el decurs de la seva història, ha passat per diverses èpoques. En algunes ocasions ha viscut moments d'una gran bonança, són les èpoques de les gran llums, mentre que altres moments han estat de gran desencant, però mai no s'ha perdut la confiança i l'esperança amb qui és el model de la perfecta cristiana: la Mare de Déu, a ella li canten i pregunten cada dia els nins blaus de Lluc.

Actualment l'edifici de l'Escolania està en un període de remodelació de la seva infraestructura per tal de donar millor qualitat a la tasca educativa. Les velles instal·lacions han estat destruïdes per tal d'edificar-ne unes de noves que ofereixin un millor rendiment escolar tant a nivell acadèmic com a nivell musical.

Esperam que ben prest puguem estrenar el nou edifici dedicat exclusivament a

l'Escolania. Entre d'altres es destinaran espais per habitar un gimnàs, sala d'activitats del temps lliure, una aula d'idiomes, aula d'informàtica, laboratori, aules de música insonoritzades per a l'estudi d'algun instrument. Actualment a l'Escolania es poden estudiar: violí, piano i flauta travessera. No hi mancaran, com és de suposar, les aules destinades a classes de la formació acadèmica. En un futur no tan immediat es durà a terme una segona fase de la nova remodelació i es construiran els nous dormitoris en els quals cada dos o tres nins disposaran de la seva cambra dormitori, afavorint així la intimitat entre els blauets.

Altres novetats que cal esmentar, són els nous professionals que s'han incorporat a l'equip que treballa directament en la formació dels blauets, entre d'ells un monitor de tallers extraescolars, una orientadora sicopedagògica i un nou director de música. Durant quasi tres dècades el P. Palou tengué cura de les tendres veus. Ara el substitueixen D. Baltasar Bibiloni, ajudat del P. Llorenç Caldentey: Ells són els que donen un nou caire musical a l'Escolania.

Finalment dir que per les persones que estiguin interessades a tenir un fill seu blauet, informar-los que ja s'han iniciat les inscripcions per a l nou curs. Durant aquests mesos s'establiran períodes de proves per tal de seleccionar els nins que el curs vinent seran els qui formaran part de l'escola més antiga de Mallorca.

P. Miquel Mascaró, M.SS.CC.
(Responsable de l'Escolania)

NA CATALINA SALAS, ARTISTA INQUERA

L'estudi de Na Catalina Salas és una galeria ampla i clara on els quadres adornen les altes parets amb profusió de colors. L'oloreta dels olis i de l'aiguarràs impregnen tota l'estància. Na Catalina viu en aquest ambient característic i especials dels artistes, hi ho viu apassionadament, que és la única manera d'estimar l'art.

Què representa per tu la pintura?

Per a mi és molt important ja que m'he preocupat per la meua formació i estic treballant amb això, però és un esforç que em recompensa.

Creus que en la teua professió influeix més la sort que el talent?

Hauria de ser el talent, però no sempre passa així. Jo crec que la sort pot influir, sobretot en el principi; al final, quan sigui història, ha de triomfar el talent.

Supòs que hi deu haver enveges dins aquest món bohemí. Què t'ha aportat aquesta experiència?

Amb això he tengut sort, perquè hi he trobat persones que m'han ajudat. Crec que l'artista ha de passar d'enveges, si tanmateix només pots treure si tens dedins... Si tu veus que un altre és millor, més que enveja tens admiració.

Què sentires quan exposares per primera vegada?

Una gran il·lusió i un gran respecte. Ara bé, quan vaig veure l'obra exposada, vaig pensar que l'hauria poguda fer millor, i encara continua passant-me així.

L'egolatria és sana pels artistes?

Mira, l'artista és el primer que ha de creure amb ell mateix... Així pot ser positiva.

Els teus fills són les teves millors obres?

Sí.

Quins projectes tens més immediats?

Una col·lectiva d'art figuratiu a la Misericòrdia de Palma. Una individual a la Galeria Bearn. Il·lustrar el llibre "Notes d'Inca, Coses nostres", d'en Gabriel Pieras.

PAPERERIA

Cervantes

Valldu, 140 ☎ 9999

INCA

Parlam ara de pintura i de pintors en general, ja que na CATALINA exerceix també com a professora de dibuix. Hi ha gent que diu que la pintura realista és per a la gent que no pot entendre l'art abstracte. Què hi dius tu a això?.

La pintura figurativa o realista, si és bona, fins i tot pot transcendir el natural. Saber interpretar la naturalesa és molt important. A mi m'entusiasma Antonio López...

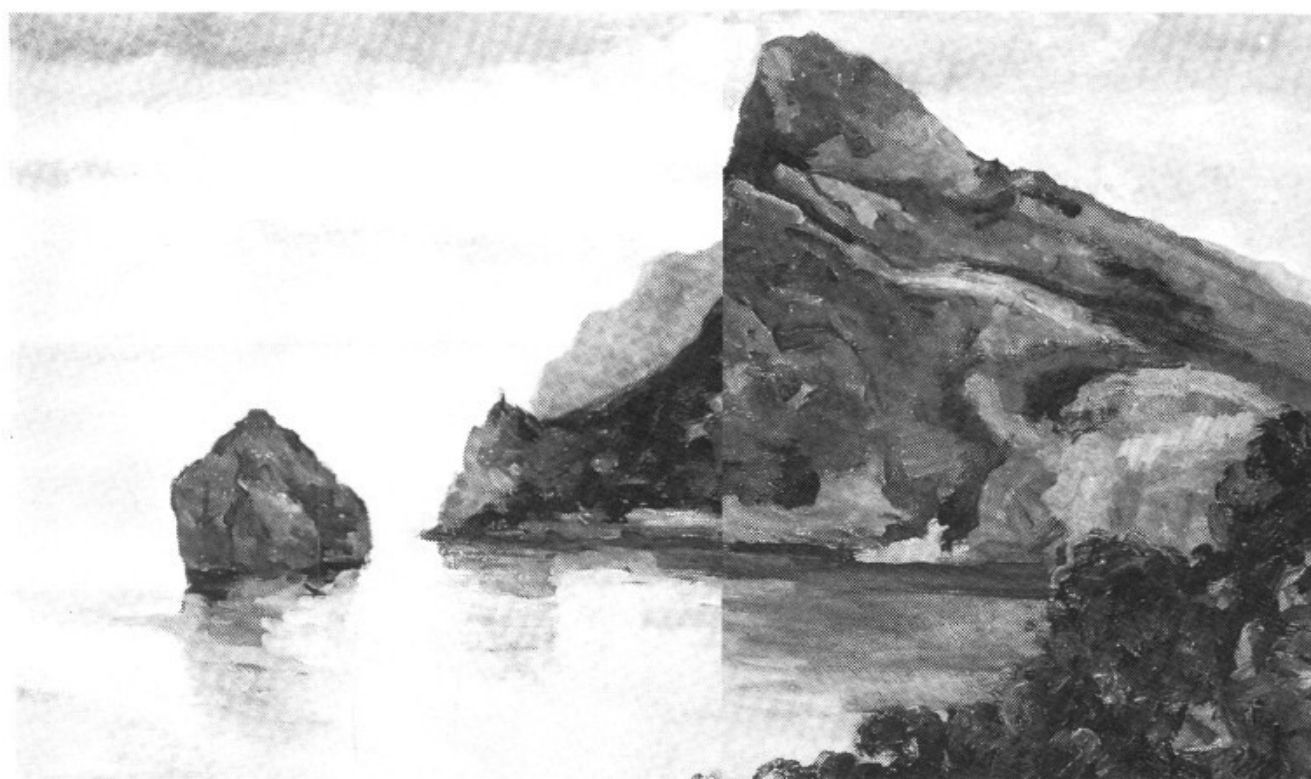
I del genial pintor comentam els quadres de la famosa exposició antològica: lavabos, geleres i de com l'autor crea art d'una cosa vulgar i corrent. Destaca per la seva aparent simplicitat un quadre d'un carrer qualsevol on els fils d'electricitat sobrepassen per damunt de les cases baixes i de mal gust, però hi ha un raig de sol creuant el carrer, un magistral raig de llum que pareix travessar la tela amb la seva tebiesa... Catalina, quan l'artista aconsegueix expressar això tan sublim, supòs que deu ésser la glòria...?

Sí. Jo crec que se sent haver format part de la pròpia creació.

També diuen que quan es veu un paisatge que pareix una pintura, no s'ha de pintar...?

Un paisatge no és una còpia. Tothom l'interpreta segons la seva visió. Això s'aconsegueix quan has observat molt. Després, és quan ets capaç de pintar el teu paisatge.

Modest Cuixart va dir que "si un té sensibi-

Es Colomer
- Formentor.

litat o predisposició per entendre el que vol dir l'artista ho entendrà". De totes maneres supòs que per a la majoria de gent una retxa corbada o recta, no ens diu res. Com es pot entendre l'abstracte?.

Cada artista cerca expressar-se segons el seu estil. Tots els camins són vàlids, i cada artista cerca trobar el seu.

Tens algun desig que no hagi pogut realitzar?.

Sí. Tenir un quadre meu al Museu del Prado.

Hem conegut el casal de na Catalina Salas. De la gran col·lecció de quadres que pengen per tot arreu, hi ha oliveres, rosers i un quadre grandios d'una panoràmica de la Badia de Palma. Em criden l'atenció uns gira-sols de tons càlids, i unes copinyes... Ja a la planta baixa, el jardí i els cossiols florits d'exultant primavera... Na Catalina diu "no els cuid massa, però les plantes saben que els estim". Així li floreixen precioses, sabent que ella, amb la

CATALINA SALAS

- Neix a Inca l'any 1951.
- Es gradua a l'Escola D'arts Aplicades i Oficis Artístics de Palma.
- L'any 1981 obté el premi Pons Frau a Sineu.
- Obra al Museu d'Art Contemporani de Porreres.

Exposicions individuals

- 1980 - 83 - 85 - 90, Galeria Cunium (Inca)
- 1982 - 84 - 88 - 92, Galeria Bearn (Palma)
- 1983, Museu de Sóller
- 1987 - 92, Infantas (Madrid)
- 1987, Acar (Granada)
- 1989 - 92, Juan XXIII (Port de Pollença)
- 1990, Hurlingham (Londres)
- 1993, Olney Galery (Olney, Bucks, Anglaterra)
- 1993, Maran (Sóller)
- 1993, Hotel Formentor

sensibilitat dels seu pinzells, pot donar a la seva vida efímera, la immortal presència.

Inca, abril de 1994

C. Amer

BIBLIOGRAFIA

- Portada i contraportada del llibre sobre el P. Miquel Colom Mateu, TOR. "Bunyolf".
- Flores en Infantas.
- El món del vi a la pintura (Porreres).
- Art avui, Pintors d'Inca a Ciutat.
- Art, Raus of Suns hincat Hurlingham.
- MNAC, Museu Nacional d'art de Catalunya.
- Notes d'Inca, coses nostres (segona part), 1994, Gabriel Pieras.
- Aproximació a un costumari inquer, Gabriel Pieras.

CA'N
XESQUET
CAFE

Dureta, 6

☎ 88 06 58

ACTIVITATS DE L'OCB D'INCA

ELECCIÓ DE LA NOVA JUNTA D'OCB INCA

El 22 de març de 1994 fou elegida la nova junta de la delegació de l'OCB d'Inca i va quedar constituïda per las següents persones:

Presidenta: Maria Mercè Puig Viñeta.

Secretària: Catalina Amer Vives

Tresorer: Pere Quetglas Maroto

Vocals: Maria Martín Martorell

Francesc Dalmau Llobera.

Coordinarà les tertúlies de Can Xesquet en Joan Gelabert Rayó.

Nova junta de la delegació d'OCB d'Inca

PRIMER TRIMESTRE DE 1994

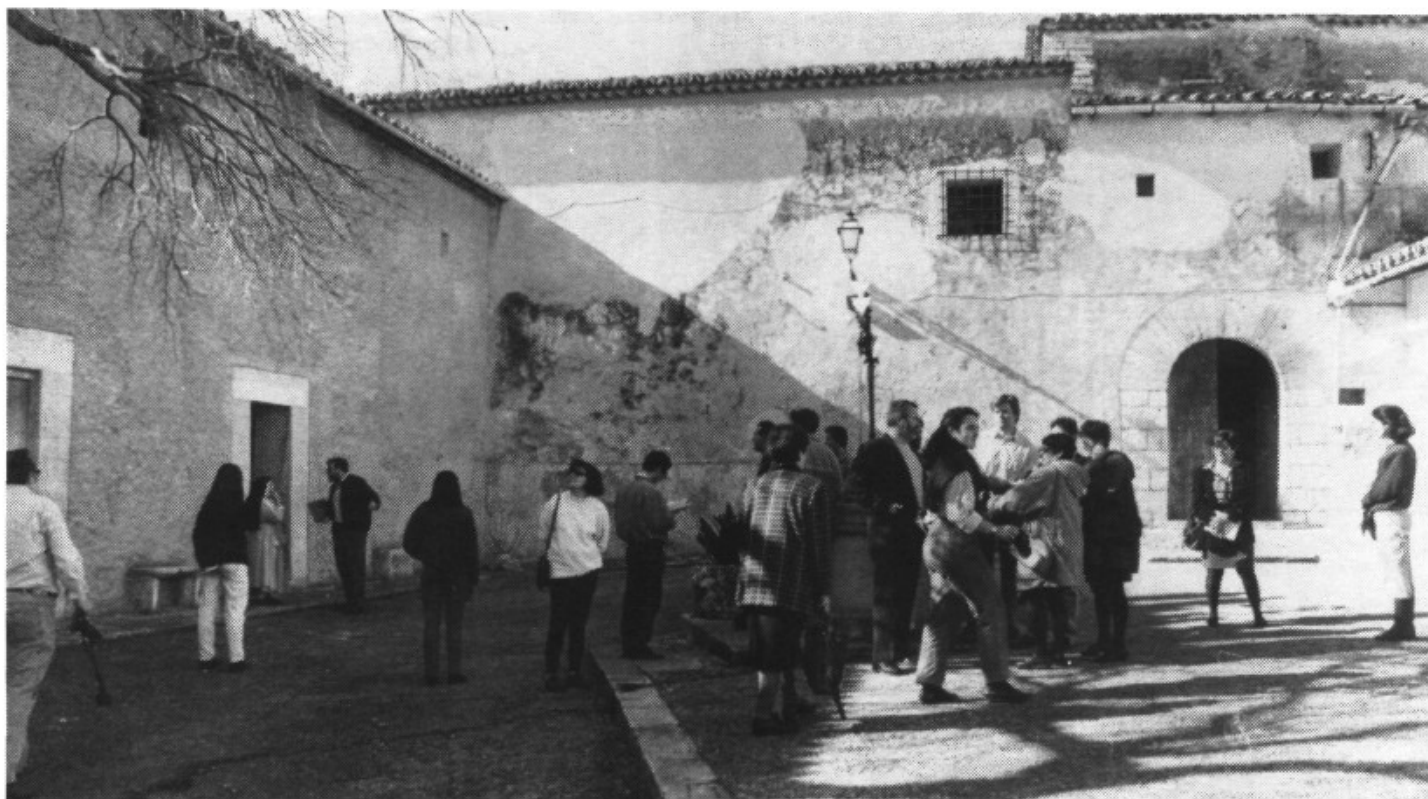
Conèixer Inca: Itineraris per la ciutat.

El dissabte, 26 de febrer i 12 de març, es va recórrer Inca a fi de conèixer el patrimoni arquitectònic i artístic que conserva la ciutat. La participació fou nombrosa i comptarem amb la presència de participants vinguts de fora, sobretot de Palma.

Les visites més interessants foren: el Monestir de Sant Bartomeu on Sor Maria de Jesús ens mostra les seves dependències: menjador, pati de les cel·les, pou de la Venerable, hort, locutori etc. Can Ripoll, casal que poguérem veure per de dins, atesos amablement pels senyors, i que guarda interessants obres d'art. La parròquia de Santa Maria la Major visitant la Rectoria, l'església, Can Domingo on s'hi

Antoni Mir amb Mercè Puig

En el Monestir de Sant Bartomeu d'Inca

troba un petit museu religiós. Igualment pujarem al campanar, restaurat molt recentment. El rector, Jaume Puigserver, ens va fer de guia.

Tertúlies.

Dia 5 de febrer, va tenir lloc la tertúlia sobre *Drets humans, fantasia o realitat*, a càrrec de Josep Noguera, president de l'Associació de Drets Humans

Taula rodona sobre la LOGSE

de Mallorca. I dia 25 de febrer, al Casal de Cultura, Gregori Mir parlà de *Passat i present del Nacionalisme a Mallorca*, que comptà amb la participació de nombrós públic.

El 5 de març Antoni Nadal conversà sobre *Literatura obrerista a Mallorca i a Inca, 1900-1936*. I dia 26 de març comptàrem amb la participació d'Antoni Mir, president de l'Obra Cultural Balear, que exposà el *Passat, present i futur de l'OCB*.

L'ensenyament a Inca i la Logse.

Interessant taula rodona en la que participaren Francesca Vives, en representació dels pares d'alumnes; el Pare Antoni Riera, director del Col·legi Beat Ramon Llull; Miquel Sbert, inspector del MEC i, actuant de moderador, Jaume Gual Mora. L'acte tingué lloc el 24 de març, al Casal de Cultura.

Interior de
Can Ripoll d'Inca

ESTANY MELIÀ

TABACS, REVISTES I PREMSA
JUGUETERIA PETITA

C/Major, 14

☎ 50 27 97

INCA

Conèixer Alcúdia i Palma.

Aquestes dues passejades tingueren lloc el 19 de febrer i el 5 de març, respectivament. A Alcúdia visitàrem les restes arqueològiques de Pollentia i la biblioteca de Can Torró, a més d'altres llocs d'interès. A Palma vàrem veure l'església de Santa Eulàlia, el convent de Sant Francesc i la Seu.

Viatge a l'Alguer.

L'Obra Cultural Balear d'Inca va col·laborar en l'organització del Viatge a l'Alguer que tingué lloc entre el 31 de març i el 5 d'abril. Uns quants socis han participat en el viatge. En aquesta ciutat de l'illa de Sardenya hi ha, encara avui, més de 20.000 habitants que parlen el català. En canvi, a la resta de l'illa es parla el sard.

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY I : NÚM. 5

REVISTA D'INCA MENSUAL
JULIOL - SETEMBRE DE 1919

Redacció i Administració
Murta, 5. - Inca.

En el mes de febrer de 1919 va reiniciar-se la publicació de la revista CA-NOSTRA, a la seva segona època. La primera època de CA-NOSTRA havia durat vuit anys. Com ja ho féu en la primera època, Mestre Miquel Duran també la dirigí ara. Han passat setanta-cinc anys. Creim que pot ser d'interès reproduir, obrint una secció a INCA REVISTA, algunes notícies, fets o esdeveniments d'aquella època.

Començarem avui reproduint el que es publicà en el núm. 1 del febrer de 1919, sobre na Margalida de Costitx, que morí el dia 30 de gener a aquell poblet en fama de santedat. L'article és molt llarg, només transcriurem literalment la seva mort i enterrament. Pot ser interessant comparar el llenguatge emprat amb el llenguatge literari català, veureu com en sabia Mestre Miquel Duran i els seus ajudants.

La seva mort.

Feia mig any, en ocasió que'l Sr. Rector va dir-li que no li duria cada dia el bon Jesús a casa seva, va vaticinar que fins que morís, per malalta que estigués, podria anar a la església per rebre la agrada o unió. - La Purí i a erge l'e-hi

havia dit.- Efectivament així ha succeït. Es anada a missa primera tots els dies estant ajonellada llargues hores davant el Sagrari. Durant aquest temps s'és alimentada de la Santa Eucaristia i un poquet de gel els dies que en tenia.

Havia enunciat també, davant la Comissió teològica i el novell metge de Costitx, que moriria dia 30 de janer. Però, per disposició de Déu, sens dupte, no's feren càrreg del vaticini fins després de sa mort que recordaren les seves paraules.

La nit del vint al trenta de janer va demanar amb tanta insistència el Viàtic, que's fe precis dur-le-hi i administrar-li l'Extrema-Unció. Poc temps després preguntà s'hi havia cap doneta dins l'habitació. Sa germana li digué que no, i sortí deixant-la que besava el Santcríst. Al cap d'una estona la trobà ja morta amb el sancristet amollat damunt son pit.

Havia morta sense agonia exhalant el seu cos l'ànima amb besades d'amor. Morí tota sola amb una abandó simulada, com el seu espòs Jesús.

Capella ardent i l'enterro.

La nova de sa mort volà com el vent per tots els endrets de Mallorca. Per la casa mortuòria,

on estigué dos dies, passà una processó de gent per veure-la i duguent-s'en per recordança els remallers, l'enredadera i fins terra de les gavetes.

An el transportament del cadàver acudí molta gent dels pobles veinats, de Ciutat i tot Costitx, portant moltitud d'atxes i ciris enscesos a pesar de fer una nit cruel de fret i aigo. Els costitxers i noblesa de Ciutat se disputaven la ditxa de portar-la. Contra costum, la passaren per dins l'església cantant-li un respons davant el Sagrari a on tantes vegades estigué extasiada.

Es estada deu dies en el Cementeri en capella ardent. Se calcula que són passades per davant ella unes 60.000 persones, vengudes de tots els pobles de Mallorca.

En el poble de Costitx, amagat a un costat del pla, mai s'havia vista tanta aglomeració de gents. S'arribaren a contar en un dia 700 vehícols de les pelegrinacions que arribaven empeses per un sentiment espontani que sols l'oloreta de

santedad sab produir.

L'enterrament dia 10 de febrer, sens que encara hagués donat cap senyal de corrupció.

La posaren amb el seu baul dins una caixa més gran feta d'ausina, que precintaren i segellaren amb els segells de la Parròquia i de l'Ajuntament del poble, i aixecant-ne una acte que fou firmada per les autoritats i altres persones de prestigi.

Colocades les despulles de l'admirable Margalida dins un sepulcre nou, fet aposta, el Rector, resà un pare-nostro, i al dir el "requiem aeternam" mirà a un teòleg, aquella mirada semblà an el Cronista que tenia el dupte de aplicar sufragis a la que creia en la Benaventurança eternal.

M. DURÁN

Inca, 24-2-19

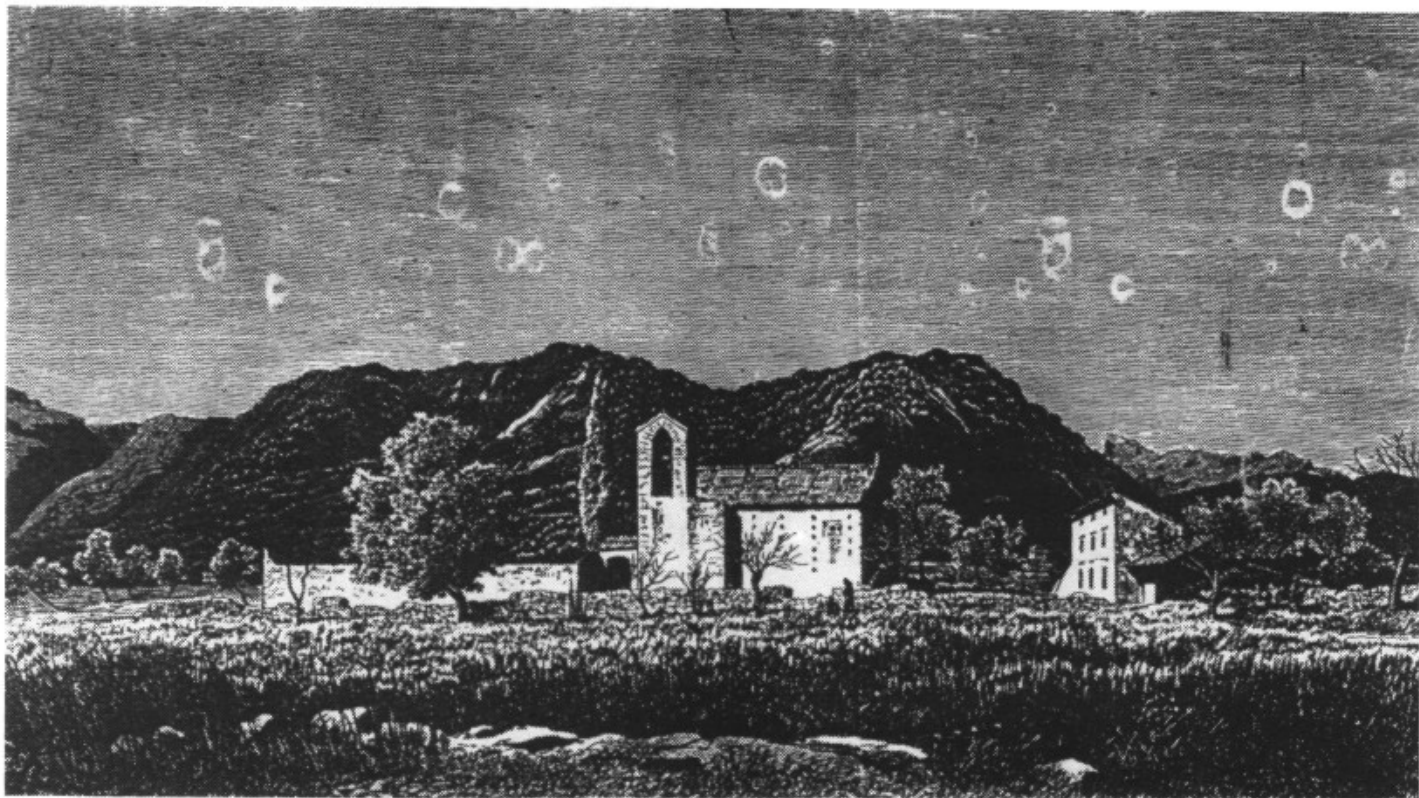
NOCES D'ANTONI ALORDA I ALÍCIA ROSSELLÓ

El dia 27 de març, diumenge de Rams, es casaren Antoni i Alícia a l'Ajuntament de Vilafranca de Bonany. Després s'oferí un bon dinar a un restaurant de Manacor que acabà amb cançons interpretades tant per la família Rosselló com la família Alorda i ball ben animat. Molts d'anys.

Antoni Alorda és soci de l'Obra Cultural Balear. Presideix l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de l'Ajuntament d'Inca, essent regidor pel PSM-Nacionalistes de Mallorca.

UN ARXIDUC A MALLORCA

Oratorio de San Miguel.

L'arxiduc Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena (Florència, 1847 - Brandeis an der Elbe, Bohèmia, 1915) era un il·lustre personatge de la casa imperial d'Àustria que acumula mèrits suficients per figurar a la nòmina dels mallorquins més destacats.

Sens dubte, fou un home en certa manera estrany i extravagant que no responia a les característiques de les persones de la seva posició. Pel fet de ser un home que tenia molt de temps per dedicar-se a les seves coses, fou un gran viatger i s'interessà en tot moment i a qualsevol lloc per la cultura, pel coneixement i per la ciència.

Una situació social de privilegi, i presumiblement una bona dosi de rebellia personal, li varen permetre dur a terme la seva gran dèria: viatjar i

conèixer món. Però amb una característica essencial: alhora que ell coneixia, també donava a conèixer. Com que disposava de mitjans materials, des de molt jove pogué gaudir d'un iot de proporcions considerables, amb el qual navegà moltíssim per tota la mar Mediterrània i àdhuc arreu de tots els oceans.

De totes maneres, les anades i vingudes i el seu periple mediterrani es caracteritzaren per diverses aturades molt especials i per una predilecció per les illes. Així, l'any 1867, d'incògnit, arribava per primera vegada a les costes de Mallorca. Aquest contacte inicial es perllongà durant tres mesos, que foren suficients per despertar l'interès i simpatia per les nostres illes. Posteriorment, les Balears i

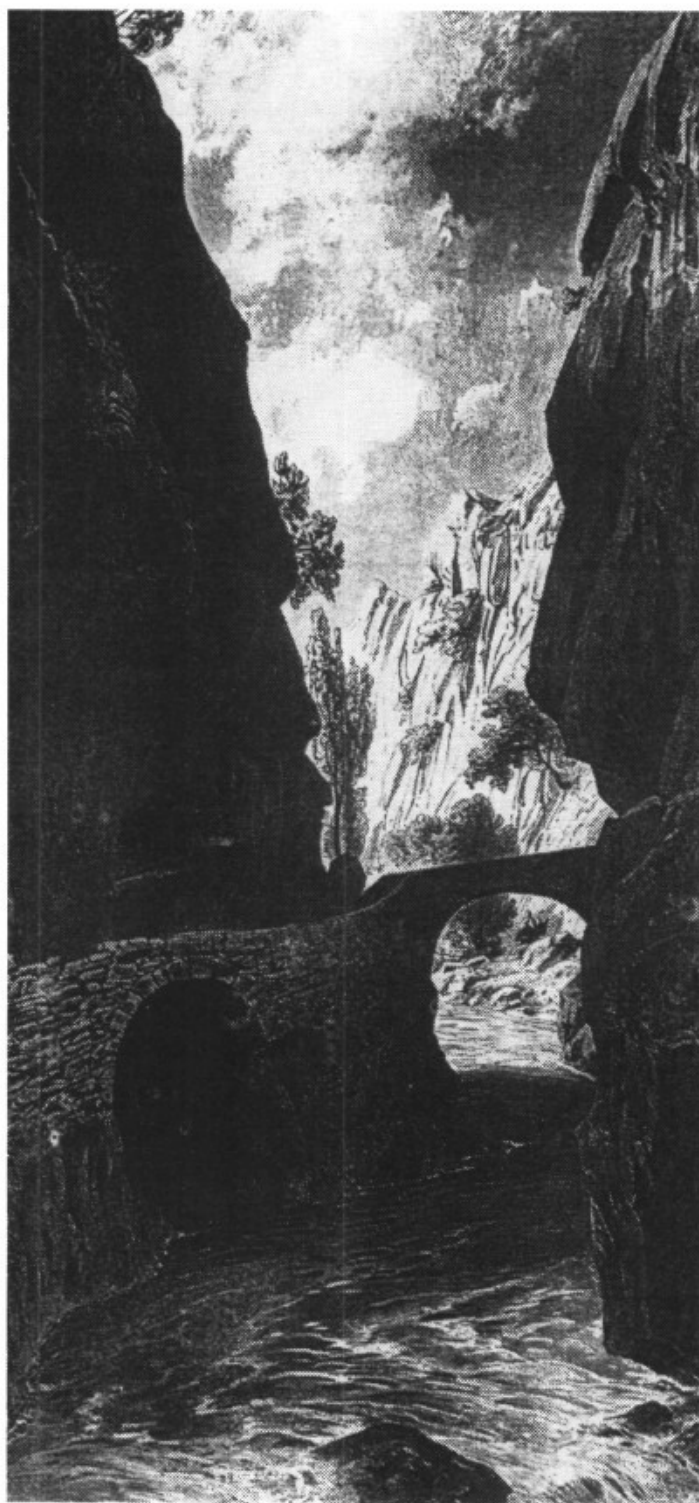
sobretot Mallorca es convertirien en la seva llar durant un període de quaranta anys.

L'any 1871 tornava a Mallorca i el 1872 adquiria la seva primera propietat mallorquina, la finca de Miramar a Valldemossa. A partir d'aquest moment mai més no visqué allunyat de Mallorca, on hi passava llargues temporades, entre viatge i viatge. La relació amb la nostra terra i el llegat cultural que ens ha deixat l'han convertit en un personatge molt destacat a nivell local.

L'arxiduc s'identificà i connectà amb la terra i amb la gent. Sembla que conversava amb naturalitat amb els pagesos i amb les pageses, la qual cosa es reflecteix en un ric anecdotari que encara és viu a determinades contrades de la Serra de Tramuntana. Ben aviat aprengué el català, idioma en el qual escriví algunes obres. La seva integració a la vida cultural local fou molt elevada. Els erudits i lletraferits de l'època li serviren d'informadors per a la seva obra i entrà en contacte amb els personatges intel·lectualment més rellevants.

Malgrat tot, el que és més important des del punt de vista cultural és que de tots els viatges que realitzava i dels llocs que coneixia l'arxiduc en deixava constància escrita. Per aquesta raó, la seva bibliografia abasta un centenar d'obres de major o menor extensió.

La gran majoria dels seus escrits tracten de les zones costaneres de la mar Mediterrània. Per citar alguns exemples, es poden esmentar la ciutat de Venècia i les costes i illes d'Itàlia, diferents ciutats i zones de Tunis, Líbia, Argèlia i de la costa nordafricana, molts d'indrets de la costa adriàtica, l'illa de Xipre, les descripcions del golf de Corint

El Gorch Blau.

i de diverses illes gregues, o les monografies referides a l'arc litoral entre Egipte i Síria. Més enllà de la Mediterrània arribà a Califòrnia i a les llunyanes terres d'Austràlia i de Tasmània, i fins i tot realitzà una volta al món.

Com hem apuntat, el seu esperit aventurer mostrava una especial preferència pels espais insulars. A més de la seva obra sobre les illes Balears, es poden citar els estudis de les illes Columbrets, de l'illa d'Alboran, o una important monografia de les illes Llíuri (la segona obra en importància de l'arxiduc).

Les Balears ocupen la major part de la seva producció que abasta els aspectes més diversos. Per exemple, publicà un estudi sobre els insectes de Balears, Rondalles de Mallorca, treballs sobre la llengua de les Balears, una guia de Miramar o un llibre dedicat a Catalina Homar (una pagesa per la qual sentia una especial debilitat).

Entre totes, la seva obra magna és el "Die Balearen in Wort und Bild geschildert" (Les Balears descrites per la paraula i la imatge) (1869-1891). Una voluminosa recopilació de dades que és la monografia més extensa sobre una regió del món publicada en tot el segle XIX. Fou escrita originàriament en alemany i ha estat més d'un segle a ser traduïda íntegrament al castellà.

Amb l'ajut de nombrosos col·laboradors locals, a partir d'un qüestionari elaborat per ell mateix,

realitzà una exhaustiva tasta de documentació i de recerca. El mecenatge i la coordinació de l'arxiduc possibilitaren l'execució del major recull d'informació sobre les illes Balears de la segona meitat del segle XIX. Hom pot dir que no deixà gairebé cap racó sense visitar ni cap tema sense tocar. El "Die Balearen" és una referència obligada per a qualsevol estudi sobre les illes Balears.

En la mesura en què l'obra i la personalitat de l'arxiduc sigui coneguda a les illes Balears potser ens coneixerem millor a nosaltres mateixos. Es tracta d'una persona captivada per la nostra terra. Una terra que ell estimà i, essent un senyor que havia vingut de fora, s'identificà amb els nostres avantpassats. A causa del seu interès científic i dels seus coneixements ens ha deixat una obra escrita que, avui en dia, ens ajuda a conèixer com era la societat i les illes de la segona meitat del segle passat. Una obra que és també útil per aprofundir o recuperar una part de les nostres arrels.

Antoni Ginard Bujosa
Francesca Vives Amer

Vidal, 5 entresol

DESPLEGABLE D'INFORMACIÓ INQUERA

L'àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Inca ha elaborat un desplegable d'informació inquera que té com a funció ajudar-nos a conèixer i valorar la ciutat, així com oferir aquestes dades a tots els visitants.

En el desplegable hi ha un plànol de la ciutat, adreces d'interès, descripció dels llocs d'interès per als visitants, una relació de les fires, festes i tradicions de la població i dels productes típics. A més hi ha un resum històric i es recomana una excursió al Puig d'Inca. Les fotografies il·lustren les explicacions.

Els autors del fulletó són Bernat Amengual, Gabriel Pieras i Pere Rayó. Se n'han editat en català, castellà i anglès i estan a la disposició de tots els ciutadans a l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de l'Ajuntament d'Inca, així com també a l'oficina d'informació municipal.

Espirafocs

LLIBRES

Bisbe Llompart, 127

☎ 50 25 35

EL COMERÇ DE LA SEVA CONFIANÇA

VILANOVA

Costa i Llobera, 208

☎ 50 28 20

C/Hostals, 47

☎ 50 42 29

I N C A

PER CAMINS I TORRENTERES

L'amic Bernat Cifre, de Can Garrit de Pollença, és professor de llatí a l'Institut Ramon Llull de Ciutat. Dirigeix coral, dóna conferències, pronúncia pregons festius i col·labora (ara no tant) a la premsa ciutadana i forana. A les portes dels seixanta anys té publicats quatre llibres de prosa poètica -majorment interpretació lírica del paisatge mallorquí- i dos llibres de versos. D'aquests, el darrer que acaba de presentar, "Per camins i torrenteres", és el recull de quaranta-cinc poemes de temes i metres varis. Destaca el titulat "Pollença", un himne o oda que, en vuitanta entonats alexandrins, desgrana una lletania geogràfico-toponímica del terme, amb profusió d'imatges. Dels dotze sonets triaríem els dos dedicats a la mort de la seva mare, a qui va dedicat el llibre, car ella havia estat sempre lectora i jutgessa silenciosa del fill.

Tant pel que diuen el prolo-
guista, Antoni Amorós Borràs, ex-
professor de Lletres, i després

el propi autor, en forma d' "Advertiments", com pel que es dedueix de la simple lectura d'aquestes pàgines, veim que es tracta de versos transparents i sonors, amb gran treball de rima i ritme, com si volgués perllongar -a partir d'enfocaments personals- els dictats o principis de la prestigiosa escola mallorquina, que partint de Costa i Alcover, la podem fer arribar a Gayà, al P. Colom i a Dolç (en la seva primera època).

Hem parlat amb l'autor, i el trobam il·lusionat, ple de fe en la poesia i en el seu poder formatiu. Per la nostra part creim sincerament en la sensibilitat i lirisme de Bernat Cifre, i donam per vàlida l'aportació poètica del pollencí. Enhorabona!

Carles Costa.

COMPETÈNCIES EDUCATIVES

Hem rebut el següent escrit del Gabinet de Premsa de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. Per la transcendència futura per a tot el nostre poble, de molt bon gust publicam a la nostra revista.

EL MINISTERI D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA TINDRÀ EN COMPTE EL PLA DE NOVES INFRAESTRUCTURES I LA SEVA DOTACIÓ ECONÒMICA EN EL TRASPÀS DE LES COMPETÈNCIES UNIVERSITÀRIES.

Les competències educatives en matèria universitària arribaran a les Illes Balears entre l'1 de juliol de 1994 i l'1 de gener de 1995, tal com s'acordà en la reunió que dia 7 de febrer mantingueren Bartomeu Rotger Amengual, conseller de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, i el ministre d'Educació i Ciència, Gustavo Suárez Pertierra, a la seu del Ministeri d'Educació i Ciència, a Madrid. La necessitat de dotar la Universitat de les Illes de noves infraestructures, amb l'objectiu de modernitzar-la i adequar-la a les exigències actuals, i la possibilitat que el Govern Balear assumeixi la totalitat de les competències educatives l'any 1997, foren alguns dels temes més importants que es tractaren en la reunió. En aquest encontre, també hi assistiren Jaume Casanovas, director general d'educació, Concepció Sartorio, secretària general tècnica de la Conselle-

ria de Cultura, Educació i esports, i tots els secretaris d'Estat de l'Administració central.

En el decurs d'aquesta reunió, el conseller de Cultura, Educació i Esports, Bartomeu Rotger manifestà al ministre la necessitat d'una transferència competencial que consideri el fet que la Universitat de les Illes Balears és una institució en creixement, encara que no consolidada des del punt de vista de la seva infraestructura. En aquest sentit, la Conselleria de Cultura, Educació i Esports ha sol·licitat al Ministeri d'Educació que es comprometi al finançament d'aquest pla de noves infraestructures, el que suposa un increment del pressupost destinat a la nostra Universitat en 3000 milions sobre el pressupost actual.

En concret, els projectes prevists són la construcció d'un segon multiaulari, una altra biblioteca i un paranimf, adequats a les necessitats de la institució i que resoldran els actuals problemes de manca d'espai. L'edificació d'un centre d'investigació tecnològica i un pla de zona esportiva s'inclouen també dins aquesta mateixa proposta.

El projecte d'un segon multiaulari, juntament amb el primer, les obres del qual començaran ben aviat, finançades pel Ministeri d'Educació i Ciència, constitueixen una dotació en infraestructura molt important per al desenvolupament i la recerca a la Universitat de la nostra Comunitat. En aquest sentit, també s'ha plantejat la necessitat d'incrementar els fons del I+D, especialment a través d'una territorialització de les inversions en infraestructura.

El traspàs de les competències de la resta del sistema educatiu es durà a terme entre 1996 i 1999. Segons Bartomeu Rotger, la nostra Comuni-

tat Autònoma gaudirà de la totalitat de les competències educatives l'any 1996 i com a màxim al 97, si existeix acord entre les administracions central i autonòmica.

D'aquesta manera, el ministre d'Educació i Ciència ha proposat la signatura d'un conveni de col·laboració entre l'Administració central i el Govern Balear, amb la finalitat d'actuar coordinadament durant el període de traspàs de totes les competències. Aquest conveni estableix la creació d'una comissió bilateral que es reunirà per primera vegada a partir del 15 de març, adreçada a l'intercanvi d'informació i a l'estudi de propostes sobre la planificació dels centres, l'oferta de l'ensenyament, inclosa la formació professional i sobre la incorporació al currículum de les especificitats de la nostra Comunitat Autònoma. La comissió bilateral serà presidida pel secretari d'Estat d'Educació, Álvaro Marchesi i el conseller de Cultura, Educació i esports del Govern Balear, Bartomeu Rotger.

El conseller de Cultura, Educació i esports va sol·licitar al Ministeri la construcció d'una nova seu de la Conselleria d'Educació a la nostra Comunitat Autònoma, per a la qual el Govern Balear cedirà un solar. Aquesta Conselleria, quan disposi de la totalitat de les competències educatives, tindrà un pressupost molt important, proporcional als 9000 treballadors que l'administració central traspasarà a l'Administració autonòmica i als 152000 estudiants que actualment hi ha a la nostra Comunitat Autònoma.

La construcció d'una unitat pont de transferències, integrada per funcionaris del Ministeri d'Educació i ciència que treballin conjuntament amb els funcionaris de la nostra Comunitat Autònoma en el procés del traspàs, la necessitat de participar en l'elaboració del mapa escolar, en la formació del professorat i en l'elaboració d'un projecte educatiu propi, especialment adaptat a la llengua, la cultura i el medi ambient de les Illes Balears són altres dels temes tractats en aquesta reunió.

PREVENCIÓ D'INCENDIS

INAUGURADA LA TORRE DE VIGILÀNCIA DE NA BURGUESA DE PALMA

Aquesta torre és la primera de les dotze que es construïran a tota l'illa de Mallorca.

A la part més alta de la serra de Na Burguesa dins terrenys de la finca de s'Hostalet, una de les zones més castigades aquest passat estiu pels incendis forestals, s'ha instal·lat una torre vigilància-observatori per aturar l'aparició de futurs incendis. Sobre el mes de maig, inici de la campanya de prevenció d'incendis, es començarà a utilitzar la torre.

El dia 28 de gener passat va

tenir lloc l'acte d'inauguració de la torre de Na Burguesa; al mateix hi assistiren, a més del Conseller d'Agricultura i Pesca, en Pere Morey, l'ajuntament de Palma i Calvià, el director general de Sa Nostra, el coordinació de Protecció Civil i ICONA, Premsa Forana, representada pel seu President, en Carles Costa, i altres representants de diferents publicacions.

La iniciativa d'aquesta torre i de les altres que la seguiran, sorgí arrel del nombrosos incendis que aquest passat estiu

destruïren gran part dels boscos de l'illa; s'han realitzat gràcies a la finançament de Sa Nostra que ha signat un conveni amb la Conselleria d'Agricultura i Pesca, l'entitat financera, col·laborarà materialment en la campanya de prevenció i extinció d'incendis. El cost aproximat

d'aquest projecte ha estat de poc més de dos milions de pessetes. la Conselleria destinarà per la seva banda, 640 milions per fer front a aquest problema forestal; aquest pressupost representa un augment de 240 milions respecte a l'any passat.

Característiques de la torre:

Té una alçada de deu metres i mig i un pes d'aproximadament 2.900 Kg.; es presenta amb una base triangular i una planta hexagonal, les escales són laterals i en forma d'espiral. El material de construcció està format per perfils metàl·lics d'acer, podent aguantar l'estructura, vents de fins a 120 Km/h. A més compta amb un atura-llamps, prismàtics, emissora fixa i plànols.

Zones d'observació:

Des d'alt de la torre, el radi d'observació s'estén fins a dotze mil hectàrees, moltes de les quals, ja estan cremades; pel nord, la vigilància va de la vall de Valldurgent fins al Puig de Galatzó. Pel sud, de la Costa d'en Blanes fins a Bendinat i el Toro. Cap a l'est, per la serra de na Burguesa fins al Puig Gros i sa Serra d'es Cans, Ses Algorfes, Garrafa i Mola d'Andratx.

Jaume Casanoves

I JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

INCA
6 i 7 de maig de 1994

**ÀREA DE CULTURA
AJUNTAMENT D'INCA**

Lloc:
CASAL DE CULTURA
(Carrer d'En Dureta, 5)

UN NOU MODEL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

La nova Formació Professional queda definida, en els seus eixos bàsics, per la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE), de 3 d'octubre de 1990. Aquesta llei substitueix l'anterior ordenació regulada per la Llei General d'Educació de 1970, quant a la Formació Professional desplegada pel Decret de 5 de març de 1976.

En el marc del nou sistema educatiu s'estableixen dos àmbits de Formació Professional:

- **Formació Professional de Base:** Adreçada a tots els alumnes, tant en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria com en els Batxillerats. Aquests alumnes rebran una formació bàsica de caràcter professional incorporada a les àrees pròpies dels seu nivell. Aquesta formació introduirà al llenguatge tecnològic, el coneixement de tècniques i conceptes professionals, i continguts relacionats amb el món laboral i el sistema productiu. La Formació Professional de Base ha de resultar la mínima suficient per a que el jove es pugui incorporar a la vida activa, atès que ja ha superat el nivell de l'educació obligatòria i que, pel fet de tenir 16 anys, pot accedir legalment al treball.

- **Formació Professional Específica:** Ja dins de l'etapa post-secundària obligatòria, i que pretén aconseguir una formació professional de qualitat que prepari per a l'exercici de les professions amb vigència actual i prospecció de futur. Serà precis no només dur a terme una renovació estructural dels actuals continguts formatius de la formació professional, sinó que s'haurà de configurar tot un sistema (instruments i metodologia) d'adaptació de la for-

mació als requeriments dinàmics de les necessitats de qualificació del mercat de treball.

No hi ha dubte que tots els estudis actuals coincideixen en considerar com un dels indicadors decisius de la qualitat de la formació professional, el grau d'adaptació que manifesta l'oferta formativa amb les necessitats de qualificació de l'entorn socioeconòmic. Aquesta concepció de la formació professional planteja situacions noves al sistema educatiu.

La LOGSE presenta la Formació Professional Específica en dos nivells:

* **Cicles Formatius de Grau Mitjà** (Mòduls 2).

Aquest nivell va adreçat als joves que desitgen realitzar uns estudis i uns aprenentatges immediats per incorporar-se al món laboral.

Per accedir-hi cal estar en possessió del títol de Graduat en Educació Secundària o superar les vies excepcionals d'accés que hi ha previstes mitjançant la superació d'unes proves, convalidació de coneixements o reconeixement de la pràctica laboral. Els alumnes assoliran una formació professional, en una determinada especialitat segons un perfil actual, amb el títol de Tècnic (operari qualificat) tot tenint en compte els canvis tecnològics, organitzatius, socials i econòmics de les actuals professions i

GESA, SECTOR INCA		 Gesa Gas y Electricidad SA
Le recordamos que los abonados del sector INCA disponen de un teléfono exclusivo para la		
ATENCION DE AVERIAS		
 88 00 77	77	

l'accelerada i progressiva transformació. Per les seves característiques, atès també que s'inicia en acabar l'escolarització obligatòria i pel que fet que prepara directament els alumnes per a un ofici o professió, correspon al nivell de qualificació dos de la CEE.

* **Cicles Formatius de Grau Superior** (Mòduls 3).

És una ensenyança per a totes aquelles persones que desitgen fer uns estudis i aprenentatges que els qualifiquin per incorporar-se al món del treball amb un títol professional superior.

Per accedir-hi cal estar en possessió del títol de Batxillerat (nou Batxillerat) o tenir 20 anys i haver superat les vies excepcionals d'accés previstes (superació d'unes proves). Aquests estudis estan pensats per persones que ja han aprofundit en llur formació general a la vegada que, mercès a la Formació Professional de Base que hagin rebut en el seu anterior currículum formatiu i laboral, han iniciat una professionalització que volen completar i concretar amb l'obtenció del títol de Tècnic Superior.

En termes generals, mantenen l'estructura formativa dels Cicles Formatius de Grau Mitjà, però, a diferència d'aquells, preparen per a una professió o nivell tècnic superior i per les tasques de comandament intermedi i després d'un temps d'experiència a l'empresa o de professional autònom. És per aquests fets, i que per accedir-hi cal haver superat

el Batxillerat, que el títol resultant correspon al nivell de qualificació tres de la CEE.

Per entendre bé tota la temàtica de la nova Formació Professional és convenient definir alguns conceptes bàsics que ens ajudaran a tenir uns coneixements més precisos.

Famílies Professionals.

La Família Professional comprèn un conjunt de professions aplegades segons criteris d'afinitat formativa, a diferència de l'organització per sectors productius on el criteri utilitzat és de caràcter econòmic i/o laboral. Moltes vegades pot haver-hi coincidència entre una Família Professional i el corresponent Sector Industrial. Totes les professions de la mateixa família tenen un tronc comú de coneixements i habilitats, relacionats o no amb la mateixa estructura productiva. Són Famílies Professionals, per exemple, Automoció, Agrària, Electricitat-Electrònica, Hostaleria, Sanitat, Construcció, etc.

Professió.

És el conjunt de coneixements teòrics, aptituds i habilitats pràctiques que capaciten per exercir una gamma més o menys àmplia d'activitats, o ocupar un conjunt de llocs de treball afins, prèvia l'obtenció de la titulació i el reconeixement formal o social de la referida capacitat. Les professions es poden aplegar per famílies professionals, segons l'estructura formativa, o per branques industrials/laborals segons la seva relació amb els processos productius globals. Són professions, entre altres moltes, Jardiner, Mecànic de l'automòbil, Fontaner, Dissenyador gràfic, Comptable, Cuiner, Impressor...

INSTAL·LACIONS D'AIGUA I ELECTRICITAT

Isidre Martín Martorell

C/Teatre, 11

07300 INCA

(50 04 61)

Ocupació.

És l'exercici d'un lloc de treball determinat per al que es requereix un mínim de coneixements i habilitats o determinat grau de semi-qualificació, però no és necessari un nivell de professionalitat tal com hem descrit abans. En funció del grau de complexitat de l'ocupació, caldrà acreditar una certificació de formació o, simplement, una habilitació "ad hoc". En general no hi caràcter de permanència en l'activitat i es pot passar amb facilitat d'una ocupació a una altra de similars característiques amb un mínim de formació. Són, per exem-

ple, ocupacions laborals les següents: Palista, Operari de benzinera, Netejador/a,...

Jaume Gual Mora,
Inspector d'Educació.

RACÓ DE CUINA

Ja hem passat les festes de Pasqua i esperam que les panades i robiols us hagin sortit d'allò més bo, i, el que és més important, que no us hagin fet mal.

Creiem que per desembafar-nos de tanta carn com s'ha menjat aquests dies (freixura, xot, panades ...), no estaria malament que les receptes d'avui tinguessin com a principal ingredient el peix. Cal tenir en compte que ara és una bona època per adquirir-lo, ja que els preus no són tan prohibitius com a l'estiu, i la qualitat és excel·lent.

Anem, idò, per feina, i davantal posat i ben arromangats comencem a fer:

ARRÒS NEGRE.

Ingredients:

- 600 gr. de sipions.
- 500 gr d'arròs.
- 2 cebes
- 4 tomàtigs madures.
- 3 pebres vermells.
- 4 grans d'all.
- 2 dl. d'oli.
- 1.250 cc. d'aigua.
- sal.

Es capolen les cebes i es posen dins d'una greixonera amb l'oli calent; es deixen sofregir a foc suau i s'hi afegeix dos grans d'all tallats ben menuts, els pebres tallats a daus petits i els sipions sencers; es remena tot i es deixa sofregir. Es pelen les tomàtigs se'ls treuen les llavors, es tallen petites i s'afegeixen a la greixonera.

Mentre es va fent el sofregit, els sipions desprenen la tinta i el conjunt es va enfosquint.

Quan ja és cuit s'hi aboca l'arròs, es remena i s'hi afegeix l'aigua bullent.

Es deixa coure tot uns vint minuts a foc suau i, per últim, s'hi posen dos grans d'all picats i es posa a punt de sal.

RAP AMB ALLIOLI I GAMBES

Ingredients:

- 1.200 kg. de rap.
- 250 gr. de gambes.
- 300 gr. de patates.
- 100 gr. de farina.
- 3 dl. d'oli.
- 3 grans d'all.
- sal.
- Verdura per al brou de peix.

Es neteja el rap, s'hi treuen les espines, es treu el cap a les gambes i es pelen.

Amb les espines, els caps i la verdura es fa un brou de peix.

Amb la meitat d'oli es fregeix el rap, tallat a rodanxes, salat i enfarinat. Una vegada fregit es col·loca dins d'una greixonera plana; es fa el mateix amb les gambes i es posen damunt del rap.

Les patates es tallen a rodanxes, es bullen i es posen entre el peix.

Amb el brou es banya el conjunt i després es posa la greixonera al forn, a 180 graus uns deu minuts.

Amb la resta d'oli i els alls es fa un allioli que s'ha d'aclarir amb un poquet de brou.

S'escampa l'allioli per sobre del peix i es torna a posar la greixonera dins el forn perquè es gratini i prengui un color ben enrossit i ja es pot servir ben calent.

PASTÍS DE LLIMONA

Ingredients:

Pasta brisa dolça:

- 150 gr. de farina.
- 75 gr. de mantega.
- 50 gr. de sucre.
- 1 ou.
- - ralladura de llimona.
- - sal.

Crema:

- 200 gr. de sucre.
- 75 gr. de mantega.
- 10 gr. de fècula (Maizena).
- 50 gr. de sucre pols.
- 4 ous.
- 1'5 dl. de suc de llimona.
- 1 pell de llimona rallada.

Pasta brisa: Es fa un muntet amb la farina i al centre s'hi mesclen la resta dels ingredients ; es treballa fins que la pasta quedi compacta.

Es reserva la pasta tapada i a lloc sec una estona; després s'estén amb un apriador i es folra un motlo d'aro desmuntable, ben engreixat i enfarinat.

Crema de llimona: Dins d'una cassola baixa s'hi mesclen el sucre, tres ous sencers i un vermell, la fècula, el suc de llimona i la ralladura, seguint aquest ordre; a foc fluix se li dóna un bull (cal remenar-ho molt bé); es deixa refredar uns minuts i s'hi afegeix la mantega.

Es cou primer, al forn, la pasta tota sola, ben punxada amb una forqueta; quan és cuita s'hi aboca per damunt la crema, s'empolsa amb sucre molt i es torna a posar al forn uns cinc minuts, fins que sigui daurada.

Es pot acabar cobrint-la amb el blanc d'ou pujat.

Bé, creiem que aquestes receptes us poden anar prou bé i no són gaire complicades, així que Bon profit!.

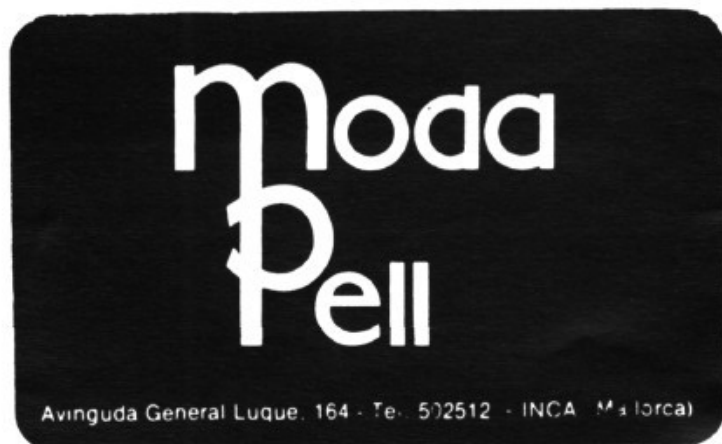
I ara anem a fer un poc de NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA; durant uns quants números d'aquesta Revista ens dedicarem a

un tema on creiem que hi ha introduït gran quantitat de barbarismes i que és:

VOCABULARI D'UTILLATGE DE CUINA

- Agulla d'enllardar - Aguja de metxar
- Escumadora/bromadora - Espumadera
- Broqueta - Brocheta/pincho
- Buidador de pomes - Descorazonador de manzanas
- Capolador - Triturador
- Cullarot - Cucharon
- Cobertora - Tapadora
- Colador xinès - Colador chino
- Aprimador/corró - Rodillo
- Cullera de fusta - Cuchara de palo
- Destral - Hacha
- Escuradents - Palillo
- Espinyolador - Deshuesador

Pere Massutí i Esperança Ramis

AIRES SOLLERICS

Presenta

MOSTRA D'INDUMENTÀRIA

S. XVIII i XIX

A MALLORCA

16 d'abril
21:00 hores
Claustre de
Sant Francesc
Inca

HO ORGANITZEN

OBRA CULTURAL BALEAR

ÀREA DE CULTURA

Ajuntament d'Inca

HI COL.LABOREN

COL·LEGI BEAT RAMON LLULL

PARES FRANCISCANS, T.O.R

*Flores naturales
y artificiales*
Floristeria

Prohens

Palmer, 34 - Tel. 50 19 10 - Lluç, 250 - 1ª - Tel. 50 02 37
07300 INCA - Mallorca